

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2025 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, VIII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Julian Grochowicz;

Protokolant: Maja Rowicka;

Przy udziale prokuratora: nie stawił się;

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 31 marca 2025 roku

w sprawie z wniosku Komisji Śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych m.in. z wykorzystaniem oprogramowania (...) przez członków Rady Ministrów, służby specjalne, Policję, organy kontroli skarbowej oraz celno-skarbowej, organy powołane do ścigania przestępstw i prokuraturę w okresie od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 20 listopada 2023 r. o zastosowanie kary porządkowej aresztu wobec Zbigniewa Ziobry, na czas nieprzekraczający 30 dni, w celu zapewnienia jego stawiennictwa na posiedzeniach Komisji Śledczej w dniach 23, 24, 25 czerwca 2025 roku

na podstawie art. 287 § 2 k.p.k. oraz art. 12 ust. 1 i 2 w zw. z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1024)

postanawia:

wniosku o zastosowanie kary porządkowej aresztu wobec Zbigniewa Ziobry nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 4 marca 2025 roku (data prezentaty) Komisja Śledcza do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych m.in. z wykorzystaniem oprogramowania (...) przez członków Rady Ministrów, służby specjalne, Policję, organy kontroli skarbowej oraz celno-skarbowej, organy powołane do ścigania przestępstw i prokuraturę w okresie od dnia 16 listopada 2015 roku do dnia 20 listopada 2023 roku zwróciła się do Sądu Okręgowego w Warszawie o zastosowanie kary porządkowej aresztu wobec świadka Zbigniewa Ziobry, na czas nieprzekraczający 30 dni, w celu zapewnienia jego stawiennictwa na posiedzeniach Komisji Śledczej w dniach 23, 24, 25 czerwca 2025 roku.

Komisja Śledcza uzasadniając swój wniosek wskazała, że świadek Zbigniew Ziobro w sposób uporczywy nie stawia się na wezwania Komisji. Świadek nie stawiał się na posiedzenie zaplanowane na dzień 1 lipca 2024 roku, przedstawiając zwolnienie lekarskie, skutecznie usprawiedliwiając swoje niestawiennictwo. Świadek nie stawiał się również na termin posiedzenia wyznaczony na dzień 10 lipca 2024 roku, przedstawiając kolejne zwolnienie lekarskie - nieobecność ta ponownie została uznana za usprawiedliwioną, przy czym Komisja podjęła uchwałę o wystąpieniu z wnioskiem do Prokuratora Generalnego o przeprowadzenie dowodu z pisemnej opinii biegłego lekarza (...) na okoliczność ustalenia, kiedy Zbigniew Ziobro może być zdolny do stawienia się i złożenia zeznań przed Komisją oraz ustalenie, czy stan zdrowia Zbigniewa Ziobry - opisany w przedstawionych zwolnieniach lekarskich oraz dokumentacji medycznej, pozwala na przeprowadzenie czynności procesowych z jego udziałem. Biegły stwierdził, że świadek może stawić się na wezwanie Komisji i złożyć zeznania przy zachowaniu określonych warunków. Komisja wyznaczyła kolejny termin posiedzenia i wezwała świadka Zbigniewa Ziobrę na dzień 14 października 2024 roku – świadek nie stawiał się na wezwanie, nie podając przy tym usprawiedliwienia swojej nieobecności. Komisja z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo świadka, podjęła uchwałę o wystąpieniu do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o nałożenie kary porządkowej w postaci kary pieniężnej w kwocie 3.000,00 zł. Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z 6 listopada 2024 roku, zapadłym w sprawie o sygn. akt VIII Ko 177/24 wniosek Komisji częściowo uwzględnił i nałożył na świadka Zbigniewa Ziobrę karę pieniężną w kwocie 2.000,00 zł. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 20 lutego 2025 roku w sprawie o sygn. akt II AKz 1211/24. Komisja Śledcza wyznaczyła czwarty termin przesłuchania świadka na dzień 4 listopada 2024 roku. Świadek ponownie nie stawiał się w wyznaczonym terminie na posiedzeniu Komisji i nie podjął próby usprawiedliwienia swojego niestawiennictwa. Komisja ponownie wystąpiła z wnioskiem do Sądu Okręgowego w Warszawie o nałożenie na świadka kary porządkowej w postaci kary pieniężnej w kwocie 3.000,00 zł. Sąd Okręgowy w Warszawie, postanowieniem z 13 listopada 2024 roku zapadłym w sprawie o sygn. akt XVIII Ko 97/24 uwzględnił wniosek Komisji w całości. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 22 stycznia 2025 roku w sprawie o sygn. akt II AKz 1189/24.

Komisja Śledcza w związku z czwartą, nieudaną próbą przesłuchania w charakterze świadka Zbigniewa Ziobry, podjęła uchwałę w przedmiocie wystąpienia do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie

świadka Zbigniewa Ziobry na posiedzenie Komisji. Uchwałą z 4 listopada 2024 roku Komisja wystąpiła za pośrednictwem Prokuratora Generalnego o złożenie do Sejmu wniosku o wyrażenie zgody na zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie posła Zbigniewa Ziobry, występując jednocześnie w tym zakresie do Prokuratora Generalnego z wnioskiem do Marszałka Sejmu o wyrażenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie na posiedzenie Sejmowej Komisji Śledczej posła na Sejm RP Zbigniewa Ziobro. Uchwałą z 5 grudnia 2024 roku Sejm RP wyraził zgodę na zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka na posiedzenie Komisji Śledczej wyznaczone na dzień 31 stycznia 2025 roku na godzinę 10:30. Wnioskiem z 6 grudnia 2024 roku, Komisja Śledcza zwróciła się do Sądu Okręgowego w Warszawie o zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka Zbigniewa Ziobry na posiedzenie Komisji – na dzień 31 stycznia 2025 roku na godzinę 10:30. Postanowieniem z 27 stycznia 2025 roku w sprawie o sygn. akt VIII Ko 212/24 Sąd zarządził zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka Zbigniewa Ziobro. W treści nakazu wydanym przez Sąd wskazano termin, tj. dzień 31 stycznia 2025 roku, godz. 10:30. Zażaleniem z 29 stycznia 2025 roku pełnomocnik Zbigniewa Ziobry zaskarżył zapadłe w dniu 27 stycznia 2025 roku postanowienie w całości, wnosząc przy tym o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o wstrzymanie jego wykonania. Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z 30 stycznia 2025 roku odmówił wstrzymania wykonania zaskarżonego postanowienia.

W dniu 31 stycznia 2025 roku, podjęto czynności mające na celu realizację nakazu doprowadzenia, wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt VIII Ko 212/24 w zakresie zatrzymania i przymusowego doprowadzenia świadka Zbigniewa Ziobry na posiedzenie Komisji. Sejmowa Komisja Śledcza rozpoczęła posiedzenie o godz. 10:30. Zbigniew Ziobro został zatrzymany w centrum Warszawy, zaś o godz. 10:28 Straż Marszałkowska została poinformowana przez Policję o zatrzymaniu świadka. O godz. 10:29 poinformowano przedstawicieli Komisji, że konwój jest w trakcie realizacji. Wjazd konwoju ze świadkiem do budynku Sejmu nastąpił o godz. 10:42, zaś wprowadzenie świadka do pomieszczenia bezpośrednio przylegającego do sali obrad Komisji odbyło się o godz. 10:45, o czym Straż Marszałkowska poinformowała Komisję. W toku posiedzenia o godz. 10:45 odbyło się głosowanie w sprawie podjęcia uchwały Komisji Śledczej w przedmiocie wystąpienia do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o areszt oraz w sprawie wystąpienia do Prokuratora Generalnego o złożenie do Sejmu wniosku o wyrażenie zgody na aresztowanie posła Zbigniewa Ziobry. Przewodnicząca Sejmowej Komisji Śledczej o godz. 10:46 zamknęła posiedzenie Komisji. Następnie o godz. 10:50 przewodnicząca Sejmowej

Komisji Śledczej skontaktowała się z Komendą Stołeczną Policji informując, że doprowadzenie świadka Zbigniewa Ziobry na posiedzenie stało się bezzasadne, a Komisja zakończyła posiedzenie. Świadek Zbigniew Ziobro został zwolniony o godz. 11:45 – po sporządzeniu i podpisaniu dokumentacji procesowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, że Komisja Śledcza do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych m.in. z wykorzystaniem oprogramowania (...) przez członków Rady Ministrów, służby specjalne, Policję, organy kontroli skarbowej oraz celno-skarbowej, organy powołane do ścigania przestępstw i prokuraturę w okresie od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 20 listopada 2023 r. działa legalnie i jest organem uprawnionym do wzywania świadków. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 10 września 2024 roku w sprawie U 4/24 w przedmiocie zakresu działania sejmowej Komisji Śledczej ds. (...) nie zostało prawidłowo ogłoszone do dnia wydania niniejszego postanowienia, ponadto orzeczenie to zostało wydane w tzw. składzie „dublerskim”, przy udziale wadliwie powołanego sędziego. Powyższe znajduje potwierdzenie w szeregu postanowień wydanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie m.in. w sprawach o sygn. akt: VIII Ko 184/24, VIII Ko 177/24, XVIII Ko 97/24, VIII Ko 212/24, II KAz 1189/24, II AKz 1211/24.

Rozdział 31 k.p.k. przewiduje możliwość stosowania sankcji za uporczywe niewykonywanie obowiązków procesowych przez świadka, a w art. 287 § 2 k.p.k. tzw. sankcję wymuszającą – aresztowanie na czas nieprzekraczający 30 dni.

Funkcją przepisu jest stworzenie warunków wyegzekwowania od świadka, zgodnego z prawem procesowym, zachowania, a dobrem chronionym – dobro prowadzonego postępowania.

Nowelizacją przepisu § 2 art. 287 k.p.k., jaka miała miejsce z 15 kwietnia 2016 roku, wprowadzono możliwość stosowania kary aresztu, również wobec uporczywego niestawiennictwa świadka na wezwanie organu prowadzącego postępowanie. Możliwość taką uzależniono jednak od spełnienia dodatkowego warunku – a mianowicie karę aresztu, można zastosować wówczas, jeżeli zarządzenie zatrzymania i przymusowego doprowadzenia nie jest wystarczające dla zapewnienia stawiennictwa osoby wezwanej, wobec bezskuteczności podejmowanych przez policję czynności w wykonywaniu nakazu.

W realiach niniejszej sprawy warunek ten niewątpliwie nie został spełniony, a świadek

został skutecznie doprowadzony do sali obrad Komisji.

Jak wynika z dokładnej, wyczerpującej informacji nadesłanej przez Komendanta Stołecznego Policji z 21 marca 2025 roku, w dniu 31 stycznia 2025 roku Policja podjęła czynności w celu realizacji nakazu wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. VIII Ko 212/24 w zakresie doprowadzenia świadka Zbigniewa Ziobro.

Po ustaleniu przed godziną 10:00 rano miejsca przebywania świadka, podjęto działania skutkujące zatrzymaniem Zbigniewa Ziobro, którego niezwłocznie przewieziono do siedziby Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i przekazano Straży Marszałkowskiej o godz. 10:40.

O przebiegu czynności podjętych w tym zakresie przez Policję i możliwym opóźnieniu w doprowadzeniu świadka o godz. 10:10 poinformowano Przewodniczącą Komisji, która przekazała Policji, że *„postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 27 stycznia 2025 roku zapadłe w sprawie o sygn. akt VIII Ko 212/24 wskazuje termin realizacji zarządzenia, zaś wskazana godzina doprowadzenia, tj. godz. 10:30 jest godziną rozpoczęcia posiedzenia Komisji i w jej ocenie, jeżeli świadek zostanie zatrzymany o godzinie umożliwiającej jego doprowadzenie – zostanie zarządzona przerwa w posiedzeniu Komisji do godz. 12:00.”* Powyższe informacje przekazano telefonicznie funkcjonariuszom realizującym nakaz doprowadzenia.

Również Straż Marszałkowska kilkakrotnie informowała przedstawicieli Komisji Sejmowej o realizacji nakazu doprowadzenia, m.in. o godz. 08:19, o godz. 09:51 - o ustaleniu miejsca pobytu świadka, a o godz. 10:28 poinformowano przedstawicieli Komisji o zatrzymaniu świadka i przewożeniu go do budynku Sejmu Rzeczypospolitej Polski.

O godz. 10:42, a więc jeszcze w trakcie prac Komisji (koniec posiedzenia o godz. 10:46) przeprowadzono świadka do pomieszczeń przylegających do sali obrad Komisji, co nastąpiło o godz. 10:45. Pomimo skutecznego doprowadzenia świadka, Komisja zakończyła obrady podjęciem uchwał w sprawie wystąpienia do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o areszt, oraz w przedmiocie wystąpienia do Prokuratora Generalnego o złożenie do Sejmu wniosku o wyrażenie zgody na aresztowania na trzydzieści dni pośła Zbigniewa Ziobry.

Oceniając zgromadzoną dokumentację w sprawie nie ma wątpliwości, że świadek Zbigniew Ziobro został w dniu 31 stycznia 2025r. skutecznie doprowadzony przed Komisję Sejmową, a nastąpiło to jeszcze przed zakończeniem posiedzenia Komisji.

Nie ma również wątpliwości, że członkowie Komisji, a w szczególności jej przewodnicząca, mieli bieżące informacje o realizacji zatrzymania i doprowadzenia świadka,

o skutecznym jego zatrzymaniu i przewożeniu do gmachu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – vide informacja od Komendanta Stołecznego Policji k. 140-142, i Straży Marszałkowskiej k. 147-148.

W świetle tych okoliczności, podjęte przez Komisję decyzje w zakresie uchwały o wystąpieniu do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o zastosowanie kary porządkowej w postaci aresztu i zamknięciu posiedzenia, **świadczą o odstąpieniu przez Komisję od czynności przesłuchania świadka pomimo realnej możliwości jej przeprowadzenia**. Aresztowanie przewidziane w art. 287 § 2 k.p.k. nie powinno być stosowane w charakterze jedynie sankcji, a w celu skłonienia wykazującej niesubordynację procesową osoby do spełnienia nałożonego na nią obowiązku.

Niewątpliwie ustawodawca zaleca racjonalność działania przyjmując, że aresztowanie świadka jest środkiem ostatecznym i może być jedynie stosowane w granicy niezbędności przymusu, albowiem istotą kar porządkowych jest wyegzekwowanie określonego obowiązku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd postanowił jak na wstępie.

SSO Tomasz Julian Grochowicz